

HELENIZEM

- Je časovno obdobje od leta **323 do 31** pr. Kr. Čas, ko se širi rimska kultura, latinščina, rimski vplivi.
- V tem času filozofija ni izvirna, vsi filozofi se vračajo k Aristotlu in Platonu.
- **SINKRETIZEM**: mešanje ver, ker se prostor Aten razširi na sredozemski prostor, sr. Azijo, čutijo se vplivi.
- Center dogajanja se iz Aten prenese v Aleksandrijo (=center znanosti).
- 3 šole: **epikurejstvo, stoicizem, skepticizem**,
- 4. šola: **kiniki** – na čelu Diogen, zagovarjajo asketsko obliko življenja.
- Skeptiki dvomijo v vse.
- Epikurjev vrt – njegova šola.
- Bogovi so, a ne kažejo zanimanja za človeka.
- Ugodje: prijateljstvo, znanje (ugodje iz znanja).
- Zmernost

Epikurjeva ugodja

- Je antični zagovornik **hedonizma** (= teorija motivacije, po kateri je motiv vseh dejanj ugodje).
- Po Epikuru je ugodje edini razlog, zaradi katerega bi se morali lotiti kakega dejanja, in bolečina/trpljenje, ki jo povzroča dejanje, edino, zaradi česar bi slednjega smeli zavrniti.
- **Vrste ugodja**:
 - o **Naravno poželenje: nujno** (po hrani, zraku, vodi, spanju) in **nenujno** (seksualno ugodje).
 - o **Ničevo poželenje** (po denarju, slavi, materialnih stvareh, alkoholu, mamilih ... ko zadostiš, želiš še več).
- Naravno poželenje moramo zadovoljiti in lahko ga je zadovoljiti.
- Krščanstvo je na epikurejce gledalo kot na ljudi, ki preveč uživajo, želijo živeti.
- **Epikur je prispeval večino tradicionalnih vrednot**. Zagovarjal je prizadevanje po: Lepem, preudarnosti, časti, pravičnosti, pogumu, poštenju (ker je verjel, da njihova posest prinaša več ugodja kot bolečine).
- Zavračanje teh vrednot bi pomenilo izstopanje, izolacijo ...
- Če težiš h ugodju, je potem druga stran življenja bolečina oz. trpljenje.
- **Freud: Onstran načela ugodja**: npr. življenje odvisnikov (ko doza pade – bolečina, trpljenje).
- **Tanatos je smrtni nagon**. Ugodje je odsotnost bolečine, če pa ni ugodja, je bolečina, človek začne razmišljati o smrtnem nagonu.
- **Epikurjenci**: »Kjer je smrt, tam nas ni. Tam, kjer smo mi, tam ni smrti.« □ ne sme te biti strah smrti (je stanje brez občutkov, brezčutno območje).

Stoicizem

- Stoa: stebrišče. Stebri so pobarvani, popisani.
- **Stoiki so ena od najvidnejših, popularnih šol v času antike. Ustanovitelj Zenon.**
- **Bistvo filozofije je, da se vdaš v usodo.**
- V dani situaciji poiščeš najboljši možni način življenja. Npr. šola: moraš hoditi, ti je nekako usojena, se kaj naučiš, moraš pa znati tudi uživati.
- Po stoikih so tudi sužnji lahko svobodni.
- »Ne poskušaj dobiti kar si želiš, raje si želi tisto, kar si dobil.«

- **PANTEIZEM:** podlaga svetu je bog. Vse je bog in bog je v svetu. □ **Svet je smotrno urejen, velja nek red, vse je determinirano** (vnaprej določeno).
- **Podlaga krščanstvu** □ moraš oz. naj bi prenašal usodo, trpljenje.
- **Predhodnik humanizma** (center dogajanja je človek).
- Človek je **kozmpolit** (ves svet je naša domovina), **mikrokozmos** (v vsakem človeku je svet v malem).

Skepticizem

- **Filozofska šola, ki pravi, da ni mogoče priti do nekega gotovega spoznanja.**
- gr. skepsa = preišljevanje (o resnici)
- **Začetnik: Piron** (vojak, ki potuje in skozi svoje izkušnje ugotavlja, da obstaja nek večni dvom). □ **strogi skepticizem**
 - o Njegovo mnenje: »Vzdržati se vsake sodbe.« □ tako dosežemo nek notranji mir in dosežemo ATARAXIA.
 - o Pravi, naj se nikoli ne opredeljujemo.
- Nasprotniki skeptikov so dogmatiki (**dogma** je resnica, na nepreverjenih temeljih, ji slepo verjamemo).
- **Knjiga Pirovski osnutki; 10 dokazov, ki preprečujejo ljudi, da so skeptiki.**